

**EĞİTİM FAKÜLTELERİNİN MÜZİK EĞİTİMİ BÖLÜMLERİNDEKİ
“1998 YENİDEN YAPILANMA”SININ MİRASI:
“İDARÎ VE AKADEMİK YAPILANAMAMA”**

*Arş.Gör. M. Serkan UMUZDAŞ
Prof. Dr. Ayşe Meral TÖREYİN
GÜGEF. GSEB. MEABD.*

PROBLEM DURUMU

Yüksek Öğretim Kurulu tarafından 1997 yılında hazırlanarak, 1998- 1999 eğitim- öğretim yılından itibaren uygulamaya konulan ve kısaca “yeniden yapılanma” olarak bilinen *Eğitim Fakülteleri Öğretmen Yetiştirme Programlarının Düzenlenmesi*; *Akademik Yapılanma* ile *Öğretim Programlarına İlişkin Düzenlemeler* olmak üzere iki boyutlu hazırlanmıştır.

Akademik “yapılanma” boyutunda öğretmenlik formasyon derslerine ağırlık verilirken, bu çerçevede ortaöğretim alan öğretmenliğinde 3,5+ 1,5 ve 4,5+1,5 şeklinde ifade edilen iki farklı uygulama başlatılmıştır. Yapılanmanın en önemli özelliği; sosyal bilimler veya eğitim bilimleri enstitülerinde “müzik eğitimi anabilim dalları - müzik öğretmenliği” programları açılarak, tezli yüksek lisansla birlikte tezsiz yüksek lisans eğitimi verilmesine imkân tanınmasıdır. Bu doğrultuda, eğitim fakültelerindeki müzik eğitimi bölümlerinin yanında, üniversitelerin ilgili fakülte ve konservatuarlarında; adları, programları, eğitim süreleri ile kapsamları birbirinden farklı olan anabilim dalları ve/veya bölümlerinde 11 yıldır müzik öğretmeni yetiştirilmeye devam edilmektedir.

Öğretim programlarına ilişkin düzenlemeler kapsamında müzik ve resim-iş eğitimi bölümleri, *müzik eğitimi anabilim dalı-müzik öğretmenliği programı*, *resim-iş eğitimi anabilim dalı-resim-iş öğretmenliği programı* olarak adlandırılmış ve *güzel sanatlar eğitimi bölümü* çatısı altında birleştirilmiştir.

Eğitim fakülteleri öğretmen yetiştirme programlarının düzenlenmesi kapsamında yapılan “program” ile “yapılanma” ya ilişkin değişiklikler hemen her bilimsel toplantıda tartışılmış, olumlu/olumsuz yönleri uzman ve akademisyenlerce ilgili kurumlara raporlar halinde sunulmuştur. Bu öneriler ışığında ve sekiz yıllık uygulama sonucunda görülen aksaklıklar, “*Eğitim Fakültelerinin Yeniden Yapılanmasında 2006- 2007 Düzenlemesi*” adıyla 2007 yılında Yüksek Öğretim Kurulu tarafından güncellenmiştir. Söz konusu düzenleme *program* düzeyinde gerçekleştirilmiş olup, *akademik ve idarî yapılanma* boyutunda bir değişiklik yapılmamıştır. (YÖK, 2007)

Tarihî süreç içinde, Musikî Muallim Mektebi’nden Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalına dönüştürülen müzik öğretmeni yetiştirme lisans programlarında, “alan bilgisi” derslerinin sayı ve kredilerinin eksiltilesinden kaynaklanan olumsuzlukların yanında, öğretmenlik formasyon derslerinde yapılan değişiklikler, ’98 programının olumlu yanları olarak görülmektedir.

Gerek ’98 öncesinde açılan müzik öğretmeni yetiştiren “deneyimli” kurumlarda, gerekse son yıllarda kurulan, akademik ve idarî kadrolarını tamamlamaya çalışan ve gelişmekte olan “genç” kurumlarda, yapılanmaya bağlı yönetim sorunlarının yaşandığı gözlenmektedir. Birbirleri ile *hemen hiçbir ortak yanı bulunmayan müzik ve resim alanının*, öğretmen yetiştiren fakülteler kapsamında anabilim dalına dönüştürülerek birleştirilip, *aynı idarî kadro ile yönetilmesinin zorunlu kılınması*, bazı yönetim sorunlarının temelinde yatan en önemli neden olarak görülmektedir.

Güzel sanatlar eğitimi bölüm başkanları ve anabilim dalı başkanlarının, bazen kendi görev alanları içinde, bazen de dekanlıklar ile enstitülere karşı idarî yetki ve sorumluluklarını kullanmaları sırasında yaşadıkları sorunların; “akademik bir bölüm” iken var olan yetkilerinin kısıtlanmış, hattâ tamamen elinden alınmış olmasından kaynaklanmakta olduğu düşünülmektedir.

Bir diğer sorun kaynağı ise, anabilim dallarında aslında yasal hiçbir dayanağı bulunmamasına rağmen oluşturulan, ya da “*kendi kendine oluşan (kurullar-komisyonlar) zümre*”lerdir. Yıllardır alışıla gelen ‘akademik bölüm’ statüsündeki işleyiş, kendi içinde ‘ses, çalgı ve müzik kuramları anabilim dallarından oluşmaktaydı. Buna uygun olarak akademik ve idarî yapılanma yasal çerçeve içinde gerçekleştirilmişti. Eskiden ‘bölüm’ olan kurumun tamamı ‘98 yapılanmasına göre ‘anabilim dalı’ oldu. Eskiden var olan tüm anabilim dalları da işlevlerini ve sorumluluklarını resmen kaybetti. ***Bilim ve sanat dalları açılarak bu görevi üstlenip, sistem yasaya uygun oluşturulabilecek iken, böyle yapıl(a)madı, ‘zümre’ler devreye girdi.***

Halen pek çok müzik eğitimi anabilim dalında zümreler, aynı dersi veren öğretim elemanlarının (gerçekte uzmanlık alanı farklı da olsa) bir araya gelmesiyle gayrı-resmî olarak (sanki yapılanma öncesinin anabilim dalları gibi) sınavların yapılış biçiminden, eser seçimi, öğrencilerin bireysel çalgı değişimine kadar pek çok kararı almakta ve uygulamaktadırlar. Oysa yasa ve yönetmelikler üniversite sistemi içinde akademik kurullar ve bilim/sanat dallarının açılmasına ilişkin doğru yapılanma ile idarî görev, yetki ve sorumlulukları açıkça saptamıştır. (www.yok.gov.tr)

Nitekim 18.04.1986 tarih ve 19082 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren “***Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Kurulların Oluşturulması ve Bilimsel Denetim***” yönetmeliğinde; amaç ve yönetmeliğin dayanağı belirtildikten sonra, akademik kurulların oluşması, toplanması, toplantı nisabı, görevleri ve öğretim üyelerinin faaliyet raporlarına ilişkin hükümler yer almaktadır. Söz konusu yönetmeliğin 3.Maddesinin “Akademik Kurullar” başlıklı bölümünde “...Akademik kurullardan ***anabilim kurulu tıp ve dış hekimliği fakültelerinde zorunludur.*** Diğer yükseköğretim kurumlarında anabilim (anasanat) ve bilim (sanat) dallarında akademik kurullar, ***ilgili yöneticinin önerisi ve rektörün onayı ile kurulabilir***” denilmektedir. (www.yok.gov.tr) Bu ifadeyle, **rektörün onayı olmadan toplanarak karar alıp uygulatan tüm akademik anabilim kurullarının yasaya aykırı görev yapmakta** olduğu ortaya çıkmaktadır.

Lisans eğitimi düzeyinde yaşanan bu yönetim sorunları, lisansüstü düzeyde de devam etmektedir. Yıllardır, öğretim programlarının oluşturulması, akademik ve idarî kadro talepleri, araç-gereç alımı gibi birçok kararları, özgür ve demokratik bir anlayışla “bölüm akademik kurulu”nda alıp uygulatabilen ve “bağımsız bir bölüm” olan bu kurumlarda, ‘98 yapılanmasıyla birlikte görev, yetki ve sorumlulukların kullanılması enstitüler düzeyinde belirsizliklere, yetki kargaşalarına neden olmaya başlamıştır. Dekanlıklar tarafından atama yoluyla görevlendirilen güzel sanatlar eğitimi bölüm başkanları, branşları dışında kalan diğer anabilim dalının lisansüstü eğitimdeki iç işleyişini, sorunlarını ve ihtiyaçlarını yeteri kadar bilemediğinden, kendi görev ve yetkisinde olan kararları ya anabilim dalı başkanına gayrı-resmî olarak aldırılmakta ya da hiç bilemediği konularda karar vermek zorunda kalmaktadır.

Bilindiği kadarıyla, müzik eğitimi anabilim dallarında gerçekleştirilen ‘98 ve ‘07 yapılanmasının ***idarî ve akademik uygulamalardaki görünümü***ne ilişkin hiçbir bilimsel araştırma yapılmamıştır. Bu nedenle böyle bir çalışma yapılması düşünülmüştür. Araştırmada, müzik eğitimi anabilim dallarında ***‘98 yapılanmasının idarî ve akademik uygulamalara yansımını, yönetim kadrolarının görüşlerine dayanarak saptamak*** amaçlanmıştır.

YÖNTEM

Araştırma; kullanılış, amaç, düzey ve işlevine göre temel; çevre ve ortamına göre saha; yöntem, zaman, amaç ve kontrol olanaklarına göre de betimsel bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Türkiye’deki üniversitelerin eğitim fakültelerinde halen eğitim vermekte olan 25 güzel sanatlar eğitimi bölümü bulunmaktadır. Araştırmada örneklem seçimi yoluna gidilmeyerek, 25 güzel sanatlar eğitimi bölümünün tamamı üzerinde çalışılmıştır.

Kuruluş tarihlerine göre sınıflandırılan bölümler, ’98 öncesi ve ’98 sonrasında açılan anabilim dalları olarak kendi içlerinde ayrıca gruplandırılmıştır.

Verilerin Toplanması ve Çözümlemesi

Veriler “kaynak tarama” ve “yarı yapılandırılmış görüşme” tekniği ile toplanmıştır. ’98 yapılanmasının idarî ve akademik uygulamalara yansımaları tespit etmek amacıyla güzel sanatlar eğitimi bölüm başkanları ile müzik eğitimi anabilim dalı başkanlarına, araştırmacılar tarafından hazırlanan altı adet “açık uçlu soru” yöneltilmiştir.

22 bölüm başkanından 20’sinden (%90,90), 24 anabilim dalı başkanından 21’inden (%87,5) cevap alınmış, toplam 46 yöneticiye gönderilen soru formundan 41’i (%89,13) geri dönmüştür.

Görüşme yoluyla elde edilen veriler, her bölüm ve anabilim dalı başkanı için verilen numara ile kavram haritasına dönüştürülerek incelenmiştir. Bu aşamada, cevaplar içerik analizi ve oranlama ile sayısal verilere dönüştürülmüştür. Ortak olmayan ifadeler ise ayrıca belirtilmiştir.

’98 den önce ve ’98 den sonra kurulan bölümlerin başkanları ile anabilim dalı başkanlarının verdiği yanıtlar ayrı tablolarda gösterilmiştir.

Araştırmanın sınırlılıkları

Araştırmada; ’98 yapılanmasının *öğretim programları boyutu* araştırma kapsamı dışında tutulmuştur. Ancak, öğretim programına ilişkin soru sorulmamasına rağmen, verilen yanıtların büyük bir bölümünde yer alan “derslerle ilgili görüşler” 2. ve 3. sorulara ilişkin tablolarda değerlendirmeye alınmıştır.

’98 sonrası kurulan üniversitelerden;

- *Aksaray Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile Kastamonu Üniversitesi Eğitim Fakültesinde* eğitim- öğretim başlamadığı için bu iki bölüm, araştırma kapsamı dışında tutulmuştur.
- *Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Fakültesi ile Balıkesir Necatibey Eğitim Fakültesi* Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm ve Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanları araştırmaya yanıt vermemişlerdir. Bu nedenle değerlendirme dışı bırakılmıştır.
- *Onsekizmart Üniversitesi Eğitim Fakültesi* Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanı yanıt vermediği için, yalnızca söz konusu bölüme bağlı anabilim dalı başkanının görüşleri değerlendirilmiştir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 1.a

1998 Yapılanması Öncesi Kurulan Anabilim Dallarının Yöneticilerinde MESLEKİ KIDEM								
Kıdem	1-5 YIL		5-10 YIL		10-15 YIL		15 VE ÜZERİ	
	N	%	N	%	N	%	N	%
İdari Kadro								
Anabilim Dalı Bşk.			1	3,84	4	15,38	8	30,76
Bölüm Bşk.			1	3,84	2	7,69	10	38,46
Toplam			2	7,68	6	23,07	18	69,22

Tablo 1.a. da; '98 öncesi kurulan anabilim dallarında yöneticilik yapmakta olan ABD Başkanlarından 8 (%30.76)' inin, bölüm başkanlarından ise 10 (%38.46) 'unun 15 yıl ve üzerinde meslekî kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 1.b

1998 Yapılanması Sonrası Kurulan Anabilim Dallarının Yöneticilerinde MESLEKİ KIDEM								
Kıdem	1-5 YIL		5-10 YIL		10-15 YIL		15 VE ÜZERİ	
	n	%	n	%	n	%	N	%
İdari Kadro								
Anabilim dalı Bşk.	1	6,6	2	13,2			5	34
Bölüm Bşk.	1	6,6					6	39,6
Toplam	2	13,2	2	13,2			11	73,6

Tablo 1.b. de; 5 (%34) anabilim dalı başkanı ile 6(%39) yöneticinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 2.a

1998 Yapılanması Öncesi Kurulan Anabilim Dallarının Yöneticilerinde YAPILMIŞ İDARİ GÖREV OLUP OLMADIĞI				
Yanıt	Evet		Hayır	
	N	%	N	%
İdari Kadro				
Anabilim Dalı Bşk.	5	19,24	8	30,76
Bölüm Bşk.	8	30,76	5	19,24
Toplam	13	50	13	50

Tablo 2.a. da; '98 öncesi kurulan anabilim dallarında yöneticilik yapmakta olan ABD Başkanlarından 5 (%19.24)' inin, bölüm başkanlarının ise 8(%30.76) 'inin, daha önce başka bir idarî görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 2.b

1998 Yapılanması Sonrası Kurulan Anabilim Dallarının Yöneticilerinde YAPILMIŞ İDARİ GÖREV OLUP OLMADIĞI				
Yanıt	Evet		Hayır	
	n	%	n	%
İdari Kadro				
Anabilim Dalı Bşk.	5	34	3	19,8
Bölüm Bşk.	7	46,2		
Toplam	12	80,2	3	19,8

Tablo 2.b. de; 5(%34) anabilim dalı başkanı ile 7(%46. 2) bölüm başkanının daha önce idarî görev yaptıkları görülmektedir.

Tablo 3.a

1998 Yapılanması Öncesi Kurulan Anabilim Dallarının Yöneticilerinin YAPTIKLARI İDARİ GÖREVLER														
Görevler	Anabilim Dalı Bşk.		Bölüm Bşk.		Enstitü Md.		Dekanlık		Rektörlük		MEB		Kültür Bak.	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Anabilim Dalı Bşk.	4	15,38	4	15,38			3	11,53						
Bölüm Bşk.	6	23,07	4	15,38			4	15,38	1	3,84				
Toplam	10	38,45	8	30,76			7	26,91	1	3,84				

Tablo 3.a. da; '98 öncesi kurulan anabilim dallarında yöneticilik yapmakta olan ABD başkanlarından 4(%15.38) 'ünün daha önce anabilim dalı ve bölüm başkanlığı, 3 (%11.53) 'ünün ise dekanlık yaptığı, bölüm başkanlarından ise; 6 (%23.07) 'sının anabilim dalı başkanlığı, 4 (%15.38)'ünün bölüm başkanlığı, 4(%15.38)' ünün de dekanlık yaptığı görülmektedir. 1(%3.84) bölüm başkanı rektörlük düzeyinde idarî görev yapmaktadır.

Tablo 3.b

1998 Yapılanması Sonrası Kurulan Anabilim Dallarının Yöneticilerinin YAPTIKLARI İDARİ GÖREVLER														
Görevler	Anabilim Dalı Bşk.		Bölüm Bşk.		Enstitü Md.		Dekanlık		Rektörlük		MEB		Kültür Bak.	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Anabilim dalı Bşk.	4	17,36	3	13,11			1	4,34			1	4,34		
Bölüm Bşk.	4	17,36	4	17,36	1	4,34	3	13,11			1	4,34	1	4,34
Toplam	8	34,72	7	30,47	1	4,34	4	17,45			2	8,68	1	4,34

Tablo 3.b de; anabilim dalı başkanlarından 4(%17.36)'ünün daha önce de anabilim dalı başkanlığı, 3(%13.11)'ünün bölüm başkanlığı yaptığı, 1(%4.34)'inin dekanlık yaptığı,1(%4.34) inin de MEB da idarî görev yaptığı belirlenmiştir. Bölüm başkanlarından ise;4(% 17.36)'ünün anabilim dalı başkanlığı, 4(%17.36)'ünün bölüm başkanlığı,3(%13.11)'ünün dekanlık, 1(%4.34)'inin enstitü müdürlüğü,1(%4.34)'inin MEB da idarî görev yaptığı saptanmıştır.

Tablo 1.1. Yöneticilerin; 1998 Yapılanması ile Gerçekleşen Akademik ve İdarî Sistem Değişiklikleri Hakkındaki Görüşleri

Görüşler	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		Toplam	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	n	%
Resim-İş ve Müzik Eğitimi bölümleri anabilim dalına dönüştürülerek "Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü" oluşturulmuştur.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	26	100
Müzik ve Resim -İş eğitimi anabilim dallarının, bağımsız olarak fakülte kurulu, fakülte yönetim kurulu ve enstitü kurullarında temsil hakkı kalmamıştır.			*														*	*					*	*		5	19,23	
İdarî birleşme, eski yapının daraltılması ve işlevini olumsuz etkilemiştir.					*	*	*	*	*	*					*	*						*	*	*	*	12	46,15	
Bölüm ve anabilim dalı başkanlarına ait yetki ve sorumlulukların net olarak belirtilmemesi, zaman zaman yanlış uygulamalara neden olmaktadır.					*			*			*	*	*	*	*	*			*	*		*	*			12	46,15	
Yetki ve sorumluluklar bölüm başkanlıklarında.					*	*		*		*																4	15,38	
Yetki ve sorumluluklar anabilim dalı başkanlıklarında.										*	*			*	*		*	*	*	*			*	*		10	38,46	
Yetki ve sorumluluk paylaşımında ikilem yaşanmaktadır.	*	*			*	*	*	*					*	*					*							9	34,61	
Bölüm Başkanlığı, sadece yazışmalarda etkin olduğu için, yetki itibarıyla onay makamına dönüştürülmüştür.																*		*		*	*	*	*	*	*	7	26,92	
Anabilim dallarındaki işleyiş, bölüm başkanının branşına göre diğer anabilim dalı için avantaj veya dezavantaj oluşturmaktadır.							*											*	*		*					4	15,38	

Yöneticilerin tamamı (%100) resim-ış ve müzik eğitimi bölümlerinin anabilim dalına dönüştürülüp, güzel sanatlar eğitimi bölümü oluşturulduğunu belirtmiştir. 12 yönetici (%46,15) bu durumun bir sonucu olarak, yeni yapılanmanın eski yapıyı daraltıp işlevini olumsuz etkilediği görüşünde olduklarını belirtmişlerdir. 12(%46,15) yönetici, bölüm ve anabilim dalı başkanlarının yetkilerinin net olarak belirtilmemesinden kaynaklanan sorunlara ve uygulamalara maruz kaldıklarını belirtmişlerdir. Yetki ve sorumlulukların bölüm başkanında olduğunu belirten 4(%15.38) yönetici yanında, 10(%38.46) yönetici anabilim dalı başkanında olduğunu bildirmiştir. 9(%34.61) yöneticinin yetki ve sorumluluk paylaşım ve kullanımında ikilem yaşamakta olduğunu belirtmesi de bu oranları doğrulamaktadır. Bütün bu görüşler, bazı bölümlerde yönetimin "iki başlı yönetim biçimine" dönüştüğünü ve uyumsuzluk yaşandığını göstermektedir. Bu durum gerek yazışmaların, gerekse eğitim ve öğretim etkinliklerinin olumsuz etkilendiğini düşündürmektedir.

Tablo 1.2: Yöneticilerin 12 (%80)'si resim ve müzik anabilim dallarının tek bir bölüm altında toplandığını belirtmiştir. 6 yönetici(%40) anabilim dalının fakülte düzeyinde temsil edilemediğini, 4(%26.66) yönetici ise bölüm başkanının yetki kullanımında, anabilim dalı başkanına bağımlı kalma durumunda bırakıldığını belirtmektedir. Tabloda; bölüm ve anabilim dalı başkanlarının daha bağımsız yetki kullanma istekleri göze çarpmaktadır.

Tablo 2.1: '98 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamalara yansımaları hakkında yöneticilerin 18(%69,23)'i eski uygulamaların devam ettiğini, bu nedenle herhangi bir değişiklik olmadığını belirtmişlerdir. Yöneticilerin 15(%57,69)'i anabilim dalları olarak "zorlamayla getirilen" yeni yapılanmaya uyamadıkları ve eski yapının verdiği alışkanlıklardan vazgeçemediklerinden dolayı "bölüm gibi" çalışıp olumsuzluk yaşamadıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca yöneticilerin 13(%50)'ü bölüm başkanlarının anabilim dallarının içişlerine "saygısı nedeniyle" hiç karışmadıklarını, üst yöneticilerin de bu durumu desteklediklerini söylemişlerdir. Üst yönetim kadrosundan başlayarak tüm yöneticilerin, benimsenmemiş yeni yapılanma üzerinde "kafa karışıklığı" içinde olup, yeni ve farklı çözüm yolları geliştirmeye çalıştıkları söylenebilir.

Tablo 1.2. Yöneticilerin; 1998 Yapılanması ile Gerçekleşen Akademik ve İdarî Sistem Değişiklikleri Hakkındaki Görüşleri

'98 Yapılanması ile Gerçekleşen Akademik ve İdarî Sistem Değişiklikleri																				
Görüşler	İdarî Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam	
	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	n	%
Resin-İş ve Müzik Eğitimi Bölümleri "Anabilim Dalları"na dönüştürülerek "Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü" oluşturulmuştur.	*	*	*	*	*						*	*	*	*	*	*	*	*	12	80
Farklı disiplinlerin bir araya getirilmesi yönetsel anlamda bir takım problemleri beraberinde getirmiştir.	*	*													*	*	*	5	33,33	
Anabilim dahi başkanlığı yazışmalarda bölüm başkanlığına bağlı kılındığı için, üst idarî birimlerle iletişim gecikmelerle gerçekleşebilmektedir.	*	*	*	*	*										*	*	*	7	46,66	
Gerek bölüm başkanının gerekse anabilim dahi başkanının sorumluluk ve yetkileri kısılanmıştır.					*													1	6,66	
İdarî sorumluluk ve yetkiler bölüm başkanında gibi görünse de, anabilim dallarının kendi özellikleri gereği, iç işlerinde bağımsız hareket etmeleri; bölüm başkanının yetki ve sorumluluklarını özgür iradesiyle kullanmasında önemli ölçüde kısılanmakta ve anabilim dahi başkanına bağımlı kalmaktadır.					*					*					*	*	*	4	26,66	
Fakülte düzeyindeki temsil yetkisi bölüm başkanına verildiği için, anabilim dallarının kendilerini ve sorunlarını anlatabilme gücü azalmıştır.										*	*	*			*	*	*	6	40	
Her iki anabilim dalının aldığı kararlar, kendi kurullarından çıktığı gibi kabul edilir olmaktan çıkmış, kararların uygulanması; bölüm başkanının konu hakkındaki bilgisi ile yöneticilik anlayışına kalmıştır.													*	*				2	13,33	
98 öncesi hakkında bilgiye sahip değilim.							*											1	6,66	

Tablo 2.1. 1998 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamalara yansımaları hakkında yönetici görüşleri

'98 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamalara yansımaları																														
Görüşler	İdarî Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		Toplam	
	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	A B D	B ö l. D	n	%
Gelenekleşmiş bir uygulamanın devamı olarak yürütüldüğü için, herhangi bir değişiklik olmamıştır.	*	*			*	*	*				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	18	69,23
Yeni yapılanma sonucunda; her anabilim dalının zorlanayla getirilen bu değişikliğe uyumaması ve "bölüm" gibi çalışmaya devam etmesi nedeniyle, hiçbir uygulamada ciddi bir olumsuzluk yaşanmamaktadır.				*					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	15	57,69
Yapılanmanın öngördüğü sistem aynen uygulandığında, atanmış bölüm başkanları ders görevlendirmeleri, sınavlar ve lisansüstü jüri oluşturma gibi verdiği pek çok kararda, istemeden uyumsuzluklara yol açmaktadır.							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	7	26,92	
Güzel sanatlar eğitimi bölüm başkanı, diğer anabilim dalının iç işleyişine "saygısı nedeniyle" hiç karışmamakta, dekanlık ve rektörlük de bu durumu desteklemektedir.				*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	13	50
Bölüm başkanının yetkisini sadece lisansüstü eğitimdeki uygulamalarda kullanabildiği için, alan dışındaki diğer ABD başkanının kararlarını, önerilerini ve yönlendirmelerini "zavak" uygulamak zorunda kalmaktadır.						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	46,15	
İki bölümün tüm yazışmaları ve idari yükü tek bir bölüm başkanlığında toplandığı için bölüm başkanının yitimi olmuştur.						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	8	30,76	
Eğitim Bilimleri Enstitülerinde açılan "Müzik Öğretmenliği Lisansüstü Programları" yoğun araştırma çalışmaları nedeniyle, alan dışarı ve kültürlerinden uzaklaşmaya neden olmuştur.				*						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	5	19,23	
Güzel sanatlar bölümü olarak eğitim öğretim faaliyetleri ile sergi ve konser etkinliklerinin planlanması, organizasyonu gibi tüm planlamalar, eğitim-öğretim yılı başında yapılan "örnek bölüm akademik kurulu"nda kararlaştırılmaktadır.							*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	3	11,53	
Ders programında bazı derslerin içerik ve işleyişlerinde değişiklikler yapılmış gibi görünse de, alan dışarı ve verili biçimleri "önceden olduğu gibi" devam etmektedir.						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	8	30,76	

Tablo 2.2. Yöneticilerin; 1998 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamalara yansımaları hakkında görüşleri

'98 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamaları yansımaları		1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam	
Görüşler	İdarî Kadro	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	n	%
		B	D	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L
Eğitim-öğretim uygulamalarındaki hiçbir etkinlik yapılmadan etkilenmemiştir.				*														1	6,66
Dekanlık, anabilim dalları ile bölümler arasında koordinasyon sağladığı için hiçbir aksama yaşanmamaktadır.						*				*								2	13,33
Bölüm başkanlarının, diğer anabilim dalının iç işleyişi hakkında yeterli bilgiye sahip olmaması, pek çok idarî ve eğitim sorunu yaratmaktadır.										*	*		*					3	20
Bölüm başkanlarının bulunduğu alan, diğer anabilim dalı için avantaj ya da dezavantaj oluşturmaktadır.											*		*	*	*	*	*	4	26,66
Anabilim dallarının akademik, idarî personel ve araç-gereç alımları neredeyse imkânsız hale gelmiştir.						*					*							2	13,33
Bölüm kurulları iki farklı eğitim alanının sorunlarının tartışıp karar bağlandığı bir kurula dönüştürülmüştür.												*		*	*	*	*	3	20
Anabilim dallarının programlarından kaynaklanan bazı olumsuzluklar nedeniyle, yeterli donanımına sahip müzik öğretmeni yetiştirilememektedir.		*	*								*	*	*	*	*	*	*	5	33,33
'98'den önceki uygulama hakkında bilgi yoktur.				*		*				*								3	20

Yöneticilerin; 3 (%20) 'ü '98 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamalara olumsuz yansıdığı ve bölüm kurullarına iki farklı alanın sorunlarının tartışmak ve karar vermek zorunluluğu getirdiğini, 4 (%24.66) 'ü ise bölüm başkanının branşına göre avantaj ya da dezavantaj oluşturabildiğini belirtmişlerdir. 5(%33.33) yönetici, yapılanmanın program boyutundan kaynaklanan olumsuzluklar nedeniyle yeterli donanımına sahip öğretmen yetiştirilemediği görüşünü bildirmiştir. 1(%6,66)'yöneticinin eski uygulamaların devam etmesi nedeniyle herhangi bir değişiklik yaşamadıklarını belirtmiş olması düşündürücüdür.

Tablo 3.1. Yöneticilerin; 1998 yapılanma Öncesi ve Sonrası Uygulamalar Arasında, Benzerlik ve Farklılıklar Hakkındaki Görüşleri

'98 yapılanma önce ve sonrası uygulamalar arasındaki benzerlik ve farklılıklar		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		Toplam	
Görüşler	İdarî Kadro	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	n	%
		B	D	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L	D	L
Hiçbir benzerlik yoktur. Yönetim yapısı tamamen değişmiştir.				*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	16	61,53
Uygulamada hiçbir fark yoktur. Her şey eskisi gibi yürümektedir.		*	*																	*				*	*	*	5	19,23	
Anabilim dalı olarak ayrılmak, idarî işleri kolaylaştırmıştır.		*	*															*						*	*	*	5	19,23	
Anabilim dalı olarak ayrılmak, idarî işleri daha zorlaştırmıştır.				*	*					*	*	*	*	*	*	*	*					*	*	*	*	*	11	42,30	
Anabilim dalı olmakla, idarî kurullarda temsil edilme yetkisi kalmamıştır.				*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	46,15	
Öngörülen program; öğretmen yetiştirme işlevlerini öne çıkarmış gibi görünmekle birlikte, eski program kadar başarılı olamamıştır.										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	6	23,07	
Öngörülen program; alan eğitiminde sınırlandırılarak, sanatçı yetiştirme işlevi zayıflamıştır.										*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	6	23,07	
Bilim/Sanat dallarının oluşturulamaması, birtakım branş (kol-dal) derslerinin özelliklerine uygun eğitim imkânını ortadan kaldırmıştır.		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	46,15
Önceden özgürce açılabilen pek çok dersin açılması engellenmiştir.						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	7	26,92	
Cevap yok.						*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	4	15,38	

'98 yapılanma önce ve sonrası uygulamalar arasında yöneticilerin 16(%61,53)'sı hiçbir benzerlik olmadığını, yönetim yapısının tamamen değiştiğini belirtmişlerdir. Yöneticilerin 12(%46,15)'si yeni yapılanma ile oluşturulan anabilim dallarının, fakülte kurullarında temsil edilme yetkisini yitirdiğini, 11(%42,30)'i oluşturulan anabilim dallarının idarî işleri daha zorlaştırdığını belirtmişlerdir. Yöneticilerin 12(%46,15)'i bilim/sanat dalları oluşturulamamasından dolayı, branş derslerinin özelliklerine uygun eğitim imkânının ortadan kalktığını, 6(%23,07)'sı öngörülen programların eski programdan daha başarısız olduğunu, 7(%26,92)'si ise yapılanmadan önce özgürce açılabilen derslerin yapılanmadan sonra engellendiğini ifade etmişlerdir. Bunun yanında

yöneticilerin 5(%19,23)'i uygulamalar arasında hiçbir fark olmadığını, anabilim dalı olarak ayrılmanın idarî işleri daha kolaylaştırdığını belirtmişlerdir. Tablo; yöneticiler arasında tutarlı bir görüş olmadığını düşündürmektedir.

Tablo 3.2. Yöneticilerin; 1998 yapılanma Öncesi ve Sonrası Uygulamalar Arasında, Benzerlik ve Farklılıklar Hakkındaki Görüşleri

İdari Kadro		'98 yapılanma önce ve sonrası uygulamalar arasındaki benzerlik ve farklılıklar													Toplam		
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	n	%	
Görüşler	İdari Kadro	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B
		D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ
Programlar düzeyinde fark yoktur.		*	*													2	13,33
İdari anlamda değişiklikler olmuştur.		*	*													2	13,33
Ana bilim dalı içerisindeki bilimsel ve sanatsal bakımdan eğitim / öğretim uygulamaları bakımından bir fark bulunmamaktadır.									*		*					2	13,33
Yetenek sınavları, ölçme ve değerlendirme süreçleri ve öğretim elemanı istihdamı aynen devam etmektedir.													*	*		2	13,33
Müzik ve resim-iş eğitimi anabilim dalı öğrencileri, güzel sanatlar bölümü mezunu olarak mezun olmaktadır.				*							*		*	*		4	26,66
'98 öncesinde müzik bölümü iken var olan üç anabilim dalı, gayri-resmi olarak bilim dalı gibi işletilmektedir.										*	*	*				3	20
Programların değişmesinden kaynaklanan sorunlar vardır.					*		*	*					*	*		5	33,33
'98 yapılanması öncesine ilişkin bilgim yoktur.				*	*		*									3	20

'98 sonrasında kurulmuş olan anabilim dalları yöneticilerinden 5(%33,33) i program değişiminden kaynaklı sorunlar olduğunu, 4(%) ü öğrencilerin güzel sanatlar bölümü mezunu sayıldıklarını belirtirken, 3(%20) 'ü bilgi eksikliğinden dolayı eski durumla bugünkü durumu karşılaştıramamışlardır. Bu durum %20 oranında bir veri kaybına neden olsa da, yeni uygulamanın yarattığı sorunlar görülebilmektedir. Tablo 2 de görülen “program değişimi sorunları” tablo 3te de dikkat çekmektedir.

Tablo 4.1. Yöneticilerin; 1998 yapılanması bağlamında “Üniversitelerde Akademik Teşkilât Yönetmeliği” nin Uygulanma Durumları” Hakkındaki Görüşleri

İdari Kadro		'98 yapılanması sonrasında “Üniversitelerde Akademik Teşkilât Yönetmeliği” nin Uygulanma Durumu													Toplam			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	n	%		
Görüşler	İdari Kadro	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	
		D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	D	ğ	
Söz konusu yönetmelik aynen uygulanmaktadır.				*				*	*		*	*	*	*	*	*	12	46,15
Özellikle, anabilim dalı oluştuktan sonra pek çok yönetmelik uygulanmamaktadır.		*	*	*		*	*						*	*	*		8	30,76
Bilim/sanat dallarının oluşturulması konusunda 1998 öncesi ve sonrasında hiçbir uygulama yapılmamıştır.		*	*		*		*	*	*	*	*	*	*	*	*		11	42,30
Anabilim dalı içinde oluşturulacak olan bilim/sanat dalları, uygulamada devam etmekte olan “zümre”lere yasallık kazandıracaktır.		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	16	61,53
Anabilim dalı içinde oluşturulacak olan bilim/sanat dalları, yetkileri büyük ölçüde kısıtlanmış olan anabilim dalları yönetiminde işleri zorlaştıracak ve sağlıklı bir işleyiş kazandırmayacaktır.				*		*					*						3	11,53
Eğitim ve öğretimle ilgili tüm kararlar akademik kurullarda alınmaktadır.					*			*	*	*	*		*	*			7	26,92
Yeterli sayıda öğretim üyesi olmadığı için bilim/sanat dalları oluşturulamamaktadır.			*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	8	30,76
Cevap yok						*											1	3,84

'98 yapılanması sonrasında mevcut yönetmeliğin uygulandığını söyleyen yönetici sayısı 12(%46,15) iken, aksini ifade eden yönetici sayısı 8(%30,76) olarak görülmektedir. Yöneticilerin 16(%61,53)'sı bilim/sanat dallarının oluşturulması gerekliliğini vurgulamışlardır. 11(%42,30) yönetici ise bilim/sanat dallarının oluşturulması konusunda '98 yapılanması öncesi ve sonrası

hiçbir uygulama yapılmadığını belirtmişlerdir. Söz konusu yönetmeliklerin uygulanma durumu hakkında, bölüm ve anabilim dalı yönetimi düzeyinde ortak ve net bir görüş oluşmaması düşündürücü bulunmuştur.

Tablo 4.2.Yöneticilerin; 1998 yapılanması bağlamında “Üniversitelerde Akademik Teşkilât Yönetmeliği” nin Uygulanma Durumları” Hakkındaki Görüşleri

Görüşler	İdari Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam	
	A B D	B g l.	A B D	B Ö l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	n	%
Yönetmelik <i>aynen uygulanmaktadır.</i>				*												*			2	13,33
Yönetmelik <i>kısmen uygulanmaktadır.</i>	*	*	*		*										*		*	*	7	46,66
Kurumumuzda bu yönetmelik <i>uygulanmamaktadır.</i>								*	*	*	*	*	*						6	40

Tabloda görüldüğü gibi; 7 (%46.66) yönetici üniversitelerde Akademik Teşkilât Yönetmeliği’ nin kısmen uyguladığını belirtmişlerdir. Uygulanmamakta olduğu yönünde ise 6(%40) yönetici görüş bildirmiştir. Yönetmeliğin aynen uygulandığını belirten iki bölüm başkanının ifadesi diğer görüşlerle birlikte değerlendirildiğinde, tüm yöneticiler arasında ilgili yönetmeliklere ilişkin net bir görüş olmadığı görülmektedir.

Tablo 5.1.Yöneticilerin;1998 yapılanması sonucunda, ”kurumlarındaki uygulamaların “bölüm” yapılanması içinde mi, “anabilim dalı” yapılanması içinde mi gerçekleştirilmekte olduğu” nu belirten görüşleri

‘98 yapılanması sonrasında “Kurumlarındaki Uygulamaların Ne Tür Yapılanma İçinde Gerçekleştiği”																															
Görüşler	İdari Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		Toplam		
	A B D	B g l.	A B D	B Ö l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	n	%	
Anabilim dalı yapılanması içinde gerçekleştirilmektedir.					*	*										*	*			*	*	*	*							7	26,92
Kurumlar birer “anabilim dalı” olarak görünmekle birlikte, uygulamalarda “gerçek bir bölüm” işleyişi vardır.	*	*	*		*	*	*		*	*	*		*	*	*		*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	13	50
Uygulamalarda belli bir sisteme bağlı kalmadan, işler “bir şekilde” yürütülmektedir.			*		*			*		*							*	*												5	19,23
Uygulamalar, fakülteye karşı “anabilim dalı”, enstitüye karşı “bilim dalı” olarak gerçekleştirilmektedir.									*	*																				2	7,69

‘98 yapılanması sonrasında mevcut yönetmeliğin uygulandığını söyleyen yönetici sayısı 12(%46,15) iken, aksini ifade eden yönetici sayısı 8(%30,76) olarak görülmektedir. Yöneticilerin 16(%61,53)’sı bilim/sanat dallarının oluşturulması gerekliliğini vurgulamışlardır. 11(%42,30) yönetici ise bilim/sanat dallarının oluşturulması konusunda ‘98 yapılanması öncesi ve sonrası hiçbir uygulama yapılmadığını belirtmişlerdir. Söz konusu yönetmeliklerin uygulanma durumu hakkında, bölüm ve anabilim dalı yönetimi düzeyinde ortak ve net bir görüş oluşmaması anlamlı bulunmuştur.

Tablo 5.2. Yöneticilerin; 1998 yapılanması sonucunda, ”kurumlarındaki uygulamaların “bölüm” yapılanması içinde mi, “anabilim dalı” yapılanması içinde mi gerçekleştirilmekte olduğu”nu belirten görüşleri

‘98 yapılanması sonrasında “Kurumlarındaki Uygulamaların Ne Tür Yapılanma İçinde Gerçekleştiği”																														
Görüşler	İdari Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam											
	A B D	B g l.	A B D	B Ö l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	A B D	B g l.	n	%										
Uygulamalar bölüm yapılanması içinde gerçekleşmektedir.	*	*			*	*	*		*	*							*	*	*	*									5	33,33
Anabilim dalı yapılanması içinde gerçekleşmektedir				*	*	*		*					*	*	*	*													7	46,66
Uygulamalara esas olan kararlar anabilim dalı kurullarında alınmaktadır.	*	*			*										*														4	26,66
İki anabilim dalını ilgilendirecek olan kararlar bölüm kurulunda alınmaktadır.					*																								1	6,66
Uygulamalar, yöneticilerin yaklaşımlarına göre değişiklik göstermektedir.															*	*													2	13,33

Tablo; yöneticilerin 7(%46.66) si uygulamaların anabilim dalı yapılanması içinde gerçekleştiğini belirttiklerini göstermektedir. Bunun yanında, bölüm yapılanması içinde olduğu 5(%33.33) yönetici ile anabilim dalı kurullarının etkin olduğu görüşü 4(% 26.66) yönetici tarafından belirtilmiştir. Yöneticilerin ortak bir görüş taşımamaları düşündürücüdür.

Tablo 6.1. Yöneticilerin; “Müzik Alan Dersleri Öğretim Elemanı Kadrolarının, Alan Uzmanlıkları ve Öğrenci Sayıları Göz Önünde Tutulduğunda Yeterli Olup Olmadığı” hakkındaki görüşleri

‘98 yapılanması sonrasında “Alan Uzmanlığı ve Öğrenci Sayıları Dikkate Alındığında Kurumların Öğretim Elemanı Yeterlik Durumları”																														
Görüşler	İdari Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		Toplam	
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	n	x
Her alanda yeterlidir.											*			*	*	*	*			*	*			*	*	*			10	38,46
Özellikle bazı bireysel derslerde yetersizdir.	*	*	*		*	*	*		*	*	*		*	*		*	*		*	*		*	*	*		*	*		15	57,69
Yetersizdir. Bireysel dersler, saat/öğrenci oran değiştirilerek çözümlenmektedir. (1/1 veya 1/2 yerine, 1/8 veya 1/10 gibi)											*																*	*	3	11,53
Yetersizdir. Anabilim dalı kadrosunda bulunan, ancak farklı uzmanlık alanı olan öğretim elemanlarına ders verilerek çözümlenmektedir.	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	16	61,53
Yetersizdir. İl içinde bulunan diğer sanat kurumlarında görevli bireylere, ücretli ders verilerek çözümlenmektedir.	*	*			*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	11	42,30
Yetersizdir. İl içinde Millî Eğitim Bakanlığında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine ders verilerek çözümlenmektedir.					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	12	46,15
Yetersiz. Emekli öğretim elemanlarına ders verilerek çözümlenmektedir.					*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	4	15,38

Yöneticilerin 10 (%38.46)’u yeterli kadroya sahip olduklarını belirtirken, 15 (%57.69)’i özellikle bireysel derslerde kadro sorunu yaşadıklarını belirtmektedirler. Bu sorunu; 16 (%61.53) yönetici anabilim dalı kadrosundan olup da farklı alanlarda görev yapan öğretim elemanlarına, 12 (%46.15) yönetici MEB kadrolarında görevli müzik öğretmenlerine, 11 (%42.30) yönetici ise diğer sanat kurumlarında görevli olan öğretim elemanlarına ders vererek çözmeye çalıştıklarını bildirmişlerdir.

Tablo 6.2. Yöneticilerin; “Müzik Alan Dersleri Öğretim Elemanı Kadrolarının, Alan Uzmanlıkları ve Öğrenci Sayıları Göz Önünde Tutulduğunda Yeterli Olup Olmadığı” hakkındaki görüşleri

‘98 yapılanması sonrasında “Alan Uzmanlığı ve Öğrenci Sayıları Dikkate Alındığında Kurumların Öğretim Elemanı Yeterlik Durumları”																												
Görüşler	İdari Kadro		1		2		3		4		5		6		7		8		Toplam									
	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	A	B	n	x								
Büyük oranda yeterlidir.											*	*	*	*													4	26,66
Yetersizdir. Farklı alan uzmanlığına sahip öğretim elemanlarına ders verilerek çözümlenmektedir.	*	*					*								*		*	*									6	15
Yetersizdir. İlde bulunan diğer müzik kurumlarında görev yapmakta olan elemanlara ders verilerek çözümlenmektedir.															*	*											2	13,33
Yetersizdir. Millî Eğitim Bakanlığı kadrolarında görev yapmakta olan müzik öğretmenlerine ders verilerek çözümlenmektedir.					*	*									*												3	20
Bu konuda yeterli bilgin yoktur.										*																	1	6,66

İki bölümün kadro sorunun hemen hemen olmadığını görmek sevindiricidir. Bu bölümler dışında kadro sorunu değişik düzeylerde yaşanmakta ve farklı çözüm yolları aranmaktadır.

SONUÇ VE ÖNERİLER

'98 yapılanması ile gerçekleşen akademik ve idarî sistem değişikliklerine ilişkin sonuçlar:

Araştırmadan;

- '98 yapılanmasının ardından güzel sanatlar eğitimi bölüm başkanlığı çatısı altında birleşen resim-iş ve müzik eğitimi anabilim dalı yöneticilerinin, daha önceleri sahip oldukları **yetki ve sorumluluk dengesinin tekrar kurulamamasından dolayı sıkıntı yaşamakta** oldukları,
- Bölüm başkanlığı ile anabilim dalı başkanları arasında yetki kullanımında sorunlar yaşanmakta olduğu, bazı anabilim dallarında yönetimin "**iki başlı**" devam etmekte, olduğu,
- Anabilim dalı yöneticilerinin, **görev, yetki ve sorumluluklarını kullanmaları konularında kısıtlandıkları** bunun da iç işleyişe, eğitim ve öğretime olumsuz yansdığı,
- Bu sorunun, '98'den önce kurulmuş olan anabilim dallarında daha yoğun olarak yaşandığı, '98'den sonra kurulan anabilim dallarında ise, önceki sisteme ilişkin **gelenekselleşmiş bir yönetim biçimine alışkın olmamaları** nedeniyle daha az yaşandığı,
- Fakülte kurullarında anabilim dallarının temsil edilmemesinin; **iç sorunları üst idarî birimlere aracısız iletmeye engel olduğu** ortaya çıkmıştır.

'98 yapılanmasının akademik ve idarî uygulamalara yansımalarına ilişkin sonuçlar:

Araştırmadan;

- Eski uygulamaların devam ettiği, bu nedenle **herhangi bir değişiklik olmadığı**,
- Anabilim dalları olarak "zorlamayla getirilen" yeni yapılanmaya uyamadıkları ve eski yapının verdiği alışkanlıklardan vazgeçemediklerinden dolayı "**bölüm gibi**" **çalışıp olumsuzluk yaşamadıkları**,
- Ayrıca, bölüm başkanlarının anabilim dallarının içişlerine "**saygısı nedeniyle**" **hiç karışmadıkları, dekan ve rektörlerin de bu durumu destekledikleri**,
- Üst yönetim kadrosundan başlayarak tüm yöneticilerin, **benimsenmemiş yeni yapılanma üzerinde "kafa karışıklığı" içinde** olup, yeni çözüm yolları geliştirmeye çalıştıkları ortaya çıkmıştır.

'98 yapılanma öncesi ve sonrası uygulamalar arasında, benzerlik ve farklılıklara ilişkin sonuçlar:

Araştırmadan;

- '98 yapılanmasının öncesi ve sonrası uygulamalar arasında **hiçbir benzerlik olmadığı** ancak, yönetim yapısının tamamen değişmesi sonucunda **işlerin daha zor yürütülebildiği**,
- Bununla birlikte, '98 öncesi uygulamalar ile sonrası arasında **hiçbir fark olmadığı, işlerin daha kolay yürütüldüğü** fikrini taşıyanlar da olduğu,
- En önemli farkın; mezun öğretmenlerin, "**güzel sanatlar eğitimi bölümü mezunu**" olarak nitelendirildikleri,
- '98 sonrası uygulanan programın öğretmen yetiştirme işlevini öne çıkarıyormuş gibi görünse de, eski programın öğrencilere kazandırdığı "**sanatçılık**" **yönünü zayıflattığı** için **önceki programlar kadar başarılı olamadığı** düşüncesinde oldukları,
- '98 yapılanma öncesi var olan üç anabilim dalının, '98 sonrası uygulamalarda **bilim dalı gibi işletilmekte** olduğu,

- Bilim/sanat dallarının oluşturulmamasının, **bazı branş derslerinin özelliklerine uygun eğitim imkânını ortadan kaldırdığı** görüşünde oldukları sonuçlarına ulaşılmıştır.

'98 yapılanması sonrasında üniversitelerde akademik teşkilât yönetmeliğinin uygulanma durumuna ilişkin sonuçlar:

- Anabilim dallarında akademik teşkilât yönetmeliğinin **aynen uygulandığı** görüşünün ağırlıklı yer tutması yanında, '98 öncesi ve sonrasında söz konusu **yönetmeliğin uygulanmadığı** görüşünde olan yöneticiler olduğu,
- '98 sonrası kurulan anabilim dallarında ise yönetmeliğin **kısmen uygulandığı**,
- **Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Kurulların Oluşturulması ve Bilimsel Denetim** yönetmeliğinde belirtilen “anabilim akademik kurullarının oluşturulma biçimi”ne uygun olmayan anabilim akademik kurullar oluşturulup, **“bölüm akademik kurulları”** gibi çalıştırıldıkları,
- Anabilim dalları bünyesinde oluşturulacak olan bilim/sanat dallarının **işleri zorlaştıracığı** görüşü yanında (yalnızca üç yönetici), **zümre karar ve uygulamalarını yasal zemine oturtacağı görüşünün** ağırlıklı yer tuttuğu (16 yöneticinin), sonuçlarına ulaşılmıştır.

'98 yapılanma sonrasında, kurumlardaki uygulamaların hangi yapılanma içinde gerçekleştirildiğine ilişkin sonuçlar:

Araştırmadan;

- Uygulamaların anabilim dalı yapılanması içinde gerçekleştiğine ilişkin görüşler yanında, **anabilim dalı gibi görünse de gerçekte bölüm gibi işlediği** görüşünün ağırlıklı yer tuttuğu,
- Sisteme bağlı kalmadan işlerin **“bir şekilde”** yürütüldüğü,
- Çok küçük bir oranla olsa da yasanın öngördüğü şekilde, **fakülteye karşı anabilim dalı, enstitüye karşı “bilim dalı”** olarak yapılanma gerçekleştirildiği,
- '98 sonrasında kurulan anabilim dallarında ise uygulamaya esas olacak kararların, **bölüm ve anabilim akademik kurullarında** alındığı,
- Uygulamaların; yöneticilerin yaklaşımlarına göre değişiklik gösterebildiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Müzik eğitim-öğretim kurumlarının öğretim elemanı kadrolarının yeterlik durumuna ilişkin sonuçlar:

Araştırmadan;

- Bazı bölümlerde kadroların **yeterli sayıda** olduğu,
- Alan uzmanlığı ve öğrenci sayıları dikkate alınarak değerlendirildiğinde, anabilim dallarının **büyük bir kısmında öğretim elemanı eksikliği** olduğu,

Bu sorunları öncelik sırasına göre;

- Kendi anabilim dallarında görevli olan, kadrolu **farklı alan uzmanı öğretim elemanlarına**,
- İl içinde bulunan **diğer sanat kurumlarında görevli** öğretim elemanlarına
- MEB da görevli **müzik öğretmenlerine**
- **Emekli** öğretim elemanlarına
- **Saat/öğrenci orantısını değiştirerek** çözmeye çalıştıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

• Müzik eğitimi anabilim dalları, YÖK na bağlı olarak 1982 yılından sonra çıkarılan “Akademik Teşkilat Yönetmeliği” ile “Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Kurulların Oluşturulması ve Bilimsel Denetim Yönetmeliği”ni esas alarak yönetilmelidir.

• Bu bağlamda; **akademik anabilim dalı kurullarının oluşturulması yasada öngörüldüğü üzere yeniden yapılandırılmalıdır.** (Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Kurulların Oluşturulması ve Bilimsel Denetim Yönetmeliği'nin 3. maddesi c. Bendine göre "Akademik kurullardan anabilim kurulu, tıp ve dış hekimliği fakültelerinde zorunludur. Diğer yükseköğretim kurumlarında anabilim/anasanat ve bilim/sanat dallarında kurullar, ilgili yöneticinin önerisi ve rektörün onayı ile kurulabilir.")

• Bölüm ve anabilim dalı başkanları, ilgili yasalarda belirtilmiş bulunan birbirlerinin görev, yetki ve sorumluluk alanlarına **müdahale etmemeye özen göstermelidir.**

• Öncelikle öğretim elemanı sayısı yeterli olan anabilim dallarından başlamak üzere, her anabilim dalında en kısa zamanda **bilim dalı yapılanması oluşturulmalıdır.**

• Anabilim dallarının **fakülte kurullarında temsil hakkına sahip olabilmesi** amacıyla, gereken yasal düzenlemenin yapılabilmesi için **ilgili birimlerle işbirliği ve çalışma** yapılmalıdır.

• Özetle, yasalara aykırı oluşum ve uygulamalardan kaçınmak amacıyla; '98 ve '07 düzenlemelerinde idarî ve akademik yapı ile uygulamalara ilişkin özel bir yönetmelik çıkarılmadığı ve yukarıda belirtilen yasa ve yönetmelikler geçerliliğini koruduğu müddetçe; müzik eğitimi anabilim dallarındaki tüm akademik kurulların oluşturulması ve söz konusu yasalara uygunlukları gözden geçirilmeli, gerekiyorsa yeniden yapılandırılmadır. Bu doğrultuda, idarî ve akademik kadrolar yasalarda belirtilen sorumluluklarını yerine getirmeye azamî özeni göstermelidirler.

KAYNAKLAR

KAVAK Y. ve diğerleri (2007) "**Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri '1982-2007' Öğretmenin Üniversitede Yetiştirilmesinin Değerlendirilmesi**" YÖK Yayınları, Ankara

<http://www.yok.gov.tr/content/view/462/183/lang,tr/> (13.09.2009) **Üniversitelerde Akademik Teşkilât Yönetmeliği, Yükseköğretim Kurumlarında Akademik Kurulların Oluşturulması ve Bilimsel Denetim Yönetmeliği**